

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Forslaget til lov om gymnasiet mv. afløser den gældende lov om gymnasieskoler og studenterkursus (bilag 1) og giver ministeren bemyndigelse til at ophæve bestemmelserne i lov om amtskommuners overtagelse af visse statsskoler og -kursus (bilag 2), efterhånden som de ikke mere er relevante. Samtidig er de bestemmelser fra skolestyrelsesloven (bilag 3), som vedrører gymnasieskolerne, og som skal opretholdes, indføjjet i lovforslaget. Hermed er de væsentligste lovbestemmelser på gymnasieområdet samlet i en enkelt lov.

I forhold til de gældende regler indeholder lovforslaget følgende hovedændringer for de offentlige gymnasieskoler:

De nuværende skoleråd afløses af skolebestyrelser, hvis kompetence udvides til også at omfatte godkendelse af skolens budget inden for den af amtsrådet fastsatte ramme, fastsættelse af det maksimale elevtal i klasserne og fastsættelse af skolens fagudbud. Endvidere kan amtskommunen delegerede dele af sin kompetence til bestyrelsen. Der oprettes et pædagogisk råd, som er rådgivende for rektor i pædagogiske spørgsmål. Samtidig præciseres kompetenceforholdene mellem amtsrådet, skolebestyrelsen og rektor.

Endvidere præciseres undervisnings- og forskningsministerens ansvar på det pædagogiske område og indholdet i det centrale pædagogiske tilsyn.

Der sker med lovforslaget ingen ændringer af gymnasieundervisningens indhold. Antallet af gymnasieelever forventes som følge af den demografiske udvikling at falde med ca. 1/3 i løbet af 1990-erne.

Der er enighed mellem Amtrådsforeningen i Danmark og Undervisnings- og Forskningsministeriet om, at det forventede faldende elevtal ikke må føre til standardglidning på gymnasieområdet, og at gymnasieudgifterne derfor må reduceres i takt med, at elevtallet falder.

For at sikre en sådan udvikling i gymnasieudgifterne er Amtrådsforeningen og Undervisnings- og Forskningsministeriet enige om at henstille til amts-

rådene, at de af amtrådene udmålte bevillinger til gymnasieområdet fremover gives i form af bloktilskud til de enkelte skoler, fastsat ud fra elevtallet mv.

Der er endvidere enighed mellem Amtrådsforeningen og Undervisnings- og Forskningsministeriet om, at den besparelse, der opstår som følge af faldet i elevtallet i gymnasiet, indgår i de årlige forhandlinger i Kommunekontaktudvalget om amternes samlede økonomi. Udgangspunktet for forhandlingerne med hensyn til de økonomiske konsekvenser af det forventede faldende elevtal skal være finanslovens rammetilskud pr. elev ved de private gymnasier.

Amternes økonomistyring skal altså sigte mod, at bloktilskuddene til skolerne reduceres i takt med de faldende elevtal.

Undervisnings- og Forskningsministeriet og Finansministeriet har i fællesskab udarbejdet en budgetanalyse om gymnasieskolen (januar 1989), hvori der bl.a. er foretaget en beregning, som viser, at lærerlønforbruget (som udgør ca. 80% af de samlede udgifter) er uhyre følsomt over for to faktorer: klassekvotienten og skolestørrelsen. Hvis den forventede reduktion i elevtallet på ca. 30% fører til en reduktion i klassekvotienten alene, vil udgifterne pr. elev øges med ca. 25%, medens en reduktion i skolestørrelser alene vil føre til en udgiftsforøgelse pr. elev på ca. 12%.

Undervisnings- og Forskningsministeriet er indstillet på at ændre de centrale bestemmelser om oprettelser af valghold og om timetalsstyringen mv., således at der sikres mere fleksible økonomistyringsmuligheder i forbindelse med det tilsigtede bloktilskudssystem og fastholdelsen af standarden, jf. punkt 5 nedenfor.

Samtidig finder Undervisnings- og Forskningsministeriet imidlertid, at der må være mulighed for en direkte, overordnet regulering af driftsudgifterne pr. elev til sikring mod en eventuel ulige udvikling på landsplan, herunder en meget forskellig udvikling i ressourceforbruget pr. elev i den amtsligt finansierede gymnasiesektor, de private gymnasier samt de statsligt finansierede erhvervs-gymnasiale uddannelser.

Der er derfor i lovforslaget indbygget en bemyndigelse til ministeren til at fastsætte bestemmelser, der